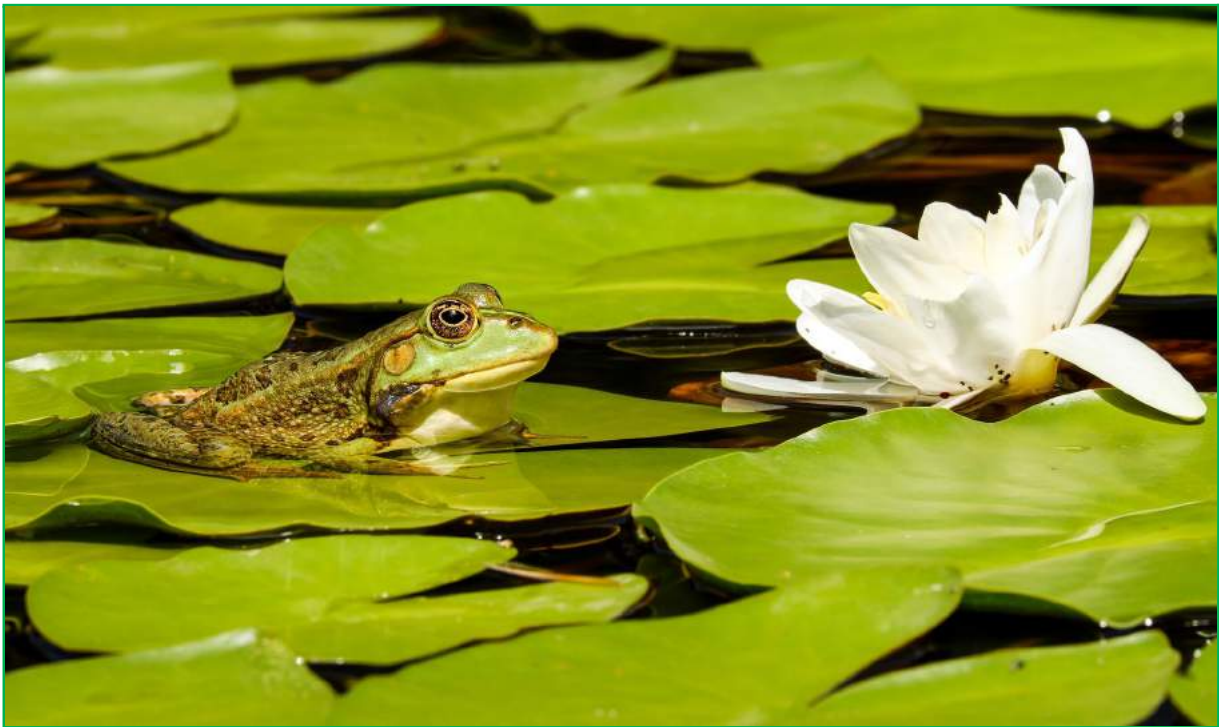

Groene Opkikker

Editie 2022 - 1

Algemene informatie

IVN – Instituut voor Natuur, Educatie en Duurzaamheid

IVN is een landelijke organisatie met ±180 plaatselijke afdelingen.

Het doel van het IVN is de betrokkenheid van mensen bij de natuur en milieu het vergroten, gericht op een duurzame samenleving.

Een middel om dit te bereiken is natuur, milieueducatie en duurzaamheid.

Voor Woerden en omgeving zet een groot aantal vrijwilligers zich daarvoor in door bijvoorbeeld wandelingen en presentaties te organiseren.

Wilt u dit werk steunen, wordt dan donateur voor € 20,00 per kalenderjaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Wilt u meehelpen, staat het lidmaatschap open voor € 24,00 per jaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar. En het landelijk blad Mens en Natuur van het IVN

Als je jonger bent dan 18 jaar kan je lid worden van de Jeugdgroep. Je betaalt € 15,00 per jaar en ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Voor meer informatie ivnsecretariaat.woerden@gmail.com of

www.ivn.nl/woerden of onze Facebookpagina.

Verdere gegevens treft u op de laatste pagina aan.

Colofon

Groene Opkikker

Digitale informatie
Afd. IVN-Woerden en
omgeving.

No. 2022– 1

Redactie

Joke van Aarst-Volkers
Janny Kruitbosch-Vulpen
Wout Nagel
Vivian van Deel

De redactie verandert soms iets
in uw tekst met als doel meer
leesplezier.

Redactieadres

v. Hogendorpstraat 7
3445 CG Woerden
Tel. 0348 41 57 88

E-mailadres

javolkers66@gmail.com
janny51.kruitbosch@gmail.com
w.nagel@gmail.com
vivian_boers@hotmail.com

Foto's

Gemaakt door de redactie,
tenzij anders vermeld.

**Kopij vóór
31 mei 2022**

Inhoudsopgave

4 Redactie

4 De eerste editie

4 Nieuwe leden

4 Landelijke leden, leden en jeugdleden

5 Bestuur

5 Het bestuur in het nieuwe jaar

6 IVN zet jubilarissen in het zonnetje

7 RPL Woerden zoekt medewerkers

7 Agenda

7 Maart

7 Publiciteit

7 Tentoonstelling Mimicry

8 In memoriam

8 Co Verhoef

9 Nieuws uit de omgeving en IVN-land

9 Duurzaam Woerden - ruilkast

9 Tiny Forest in Woerden geplant

9 E-learning Biodiversiteit

9 NK Tegelwippen

9 Vraag jouw bankje aan in Utrechtse natuur

9 Subsidieronde watervriendelijke inrichting!

10 Van leden en donateurs

10 Beleef de natuur, pimpel

11 Gidsenwerkgroep

11 Nieuwe gidsencursus gestart

11 Bijeenkomst Gidsenwerkgroep

12 Vogelkijkgroep

12 Kort nieuws Vogelkijkgroep

12 Vogelkijkgroep zoekt nieuwe coördinator

13 Werkgroep Groene Rotondes en Duurzame Bermen

13 Meer bloeiende bermen en veldjes

15 Jeugdnatuurgroepen

15 Buitenbanjers/Plus tot en met februari

19 Leer de vogels kennen met Aquarel

19 In memoriam Jan Christiaanse

19 De Grote Karekiet

21 Column

21 Ja hoor, vette vingers op het raam!

22 Voor u gelezen

22 Jaar van de merel

23 Om te onthouden

23 Handige websites

24 Organisatie

24 Bestuur

24 Coördinatoren van de werkgroepen

24 Leden/donateur

Redactie

De eerste editie

Dit is de eerste editie in het nieuwe jaar 2022. Gezien de ontwikkelingen met de Omikron-variant van de al twee jaar durende Corona-pandemie kunnen er gelukkig weer nieuwe bijeenkomsten gepland worden door de coördinatoren.

Het is altijd weer afwachten wie er bijdragen sturen. We ontvingen weer leuke verhaaltjes en mooie foto's. Zo ook nog weer een mooie tekening en bijbehorende tekst van Jan Christiaanse. Jan is helaas eind vorig jaar overleden, maar de artikelen mogen we nog plaatsen met toestemming van zijn vrouw, waarvoor onze dank.

Er zijn in het afgelopen jubileumjaar ook 8 trouwe leden in het zonnetje gezet, waarvan een verslag te lezen valt. De mooie en interessante tentoonstelling over Mimicry wordt verlengd en zeker de moeite waard om te gaan bekijken.

Een bijdrage in het kader 'Beleef de Natuur' is dit keer een leuk verhaal van onze penningmeester Henk Veldhuijzen. Altijd leuk om dit soort bijdragen te ontvangen, evenals de vaste column van Romy Spruit. Ook aandacht voor het NK Tegelwippen of beter: Tegel eruit en plant(en) erin. Kijk nog eens in je eigen tuin of omgeving waar je verder kunt vergroenen, dat is goed voor jezelf en de natuur. Een eerste Tiny Forest is in Woerden aangelegd met behulp van IVN Regio.

Uiteraard vind je in deze Groene Opkikker weer de verslagen van de Buitenbanjers en enkele andere werkgroepen; hopelijk hebben we in de volgende editie weer meer verslagen. Speciale aandacht vragen we voor de nieuwe werkgroep: Groene Rotondes en Duurzame Bermen. Daar is over te lezen op pagina 12. Ook is er nog steeds behoefte aan nieuwe functionarissen, waarvoor nogmaals aandacht in deze Opkikker.

Veel leesplezier

De Redactie

Nieuwe leden

Landelijke leden

Dhr. J.E.J. van der Heiden

Dhr. Versloot

Leden:

Dhr. van Rooijen

Jeugdleden:

Juna van der Vaart

Joachim Hueting

Bram Hijink

Foto: John van Gelder

Bestuur

Het bestuur in het nieuwe jaar

Het bestuur heeft in het nieuwe jaar twee keer vergaderd onder de nog beperkende Corona-regels. Zoals gewoonlijk zijn er weer Kerstkaarten gestuurd aan alle leden, donateurs, jeugdleden en diverse verenigingen en instanties. Gezien o.a. de alsmaar stijgende kosten heeft het bestuur besloten om dit voortaan alleen nog digitaal te doen.

Het beleidsplan is nu klaar en is inmiddels aan de coördinatoren gestuurd en zij zullen er ook mee aan de slag gaan om per werkgroep de invul tab pagina's verder in te vullen voor de komende jaren. In december is er contact geweest met enkele mensen, die de rotonde bij de Gamma onderhouden. Tijdens dat gesprek is besloten om een nieuw werkgroep op te richten, genaamd Groene rotondes en Duurzame bermen. Deze werkgroep gaat, net als de andere werkgroepen, deelnemen binnen de structuur van IVN Woerden en mogelijk gekoppeld worden aan een bestuurslid in het nieuwe beleidsplan. De coördinator van deze werkgroep is Ton Rullmann. Welkom Ton bij het IVN en als coördinator.

In januari is een cheque ontvangen uit handen van de wethouder Ad de Regt ter gelegenheid van ons 40-jarig jubileum. Dit bedrag gaat besteed worden aan activiteiten van deze nieuwe werkgroep. Vind je het leuk om mee te denken en te helpen aan biodiversiteit in bloemrijke bermen dan kun je je aanmelden bij Ton Rullmann.

De tentoonstelling over Mimicry wordt voortgezet tot 1 april, omdat i.v.m. Corona er geen bezoek meer mocht komen in Bredius. Hebben jullie ook het leuke stukje van Gerrie Epping gelezen in Mens en Natuur?

Er is gelukkig een nieuwe coördinator voor de Plantenwerkgroep Cobie van der Hoek. Welkom Cobie, maar vooral veel dank aan Joke Vesseur voor de jarenlange coördinatie van deze werkgroep. Helaas gaat Ine Coumou stoppen met de ledenadministratie. Weer een gewaardeerd lid met een stille taak. We zoeken dus op korte termijn iemand, die dat wil overnemen. Het is een taak, die regelmatig werk omvat, maar soms kan het ook weken rustig zijn. Het kan allemaal thuis plaatsvinden op een tijd, die je zelf het beste uitkomt. Aanmelding kan bij het secretariaat. Astrid Zaal is gestopt als vertrouwenspersoon en gelukkig hebben we snel een nieuwe vertrouwenspersoon gevonden, t.w. mw. Marti de Ridder. Welkom Marti en hopelijk zijn er geen ernstige zaken, die op je af komen. De afgelopen jaren is dat ook niet het geval geweest.

De volgende Algemene Ledenvergadering (ALV) is op 24 maart a.s. in het Baken. De uitnodiging wordt tegen die tijd gestuurd.

We gaan ook binnenkort weer met het bestuur van het KNNV overleggen waar we met elkaar kunnen samenwerken. Er zijn al enkele ideeën op dit gebied. Het KNNV heeft zich ook aangesloten bij de nieuwe werkgroep 'Groene rotondes en Duurzame bermen'. We gaan hierin gezamenlijk optrekken.

De feestavond in het kader van het 40-jarig jubileum kon helaas vorig jaar niet doorgaan, maar proberen we eind april te gaan houden. Nadere berichten volgen dan.

Wout Nagel, secr.

Foto: Ton Rullmann

IVN zet jubilarissen in het zonnetje

Op 28 november zette provinciaal IVN consulent Charlotte Robben met een oorkonde en een speld met een gouden waterlelie de Woerdense IVN vrijwilligers van het eerste uur in het zonnetje.

De jubilarissen stonden aan de wieg van het nu veertigjarige IVN Woerden en hebben zich al die tijd op allerlei vlakken binnen de vereniging actief ingezet voor natuureducatie, duurzaamheid en voor een groene omgeving. Door excursies, natuureducatie en lezingen betrokken zij schoolkinderen, jeugd en volwassenen bij de natuur in de eigen omgeving. Ook op bestuurlijk vlak zetten zij zich in voor het IVN.

Actief met werkgroepen

Nog altijd zet het IVN zich met allerlei werkgroepen in voor de natuur en voor de beleving ervan door een breed publiek. Zoals de werkgroep Landschapsbeheer, met het knotten van wilgen en onderhoud van geriefbosjes, jeugdnatuurgroep de Buitenbanjers, de werkgroep Natuureducatie voor de scholen, de Natuurgidsen werkgroepen de werkgroepen voor Planten, Insecten, Vogels en Paddenstoelen. Meer informatie is verder te vinden op onze website.

Jubilarissen op de foto

Op de foto zittend van links naar rechts: Ben Vermeij, Adrie Langerak en Ria Hoetmer. Staand van links naar rechts: Joke Vesseur, Henk de Hoop, André van Kleinwee en Wiebe Kreton. Teun Langerak ontbreekt op de foto.

RPL Woerden zoekt medewerkers voor programma over de natuur en milieu

De lokale omroep RPL Woerden gaat een radioprogramma over de natuur en milieu gaan maken. Een programma in de trant van Vroege Vogels, of – voor wie dat nog heeft meegemaakt – 'Weer of geen weer': tips om naar buiten te gaan in het weekend, leuke weetjes over de natuur in en om Woerden. Een luchtig groen programma voor een breed publiek.

Voor de redactie en de presentatie van dit programma zoekt RPL vrijwillige medewerkers. Ervaring met radio maken is niet vereist. RPL zorgt voor een radiotraining en een inwerkprogramma. Wat wel gevraagd wordt is kennis van wat er rond Woerden te doen is op het gebied van de natuur en milieu en contacten met mensen die hier veel van weten.

In het verleden bracht RPL op de zaterdagochtend van 09:00 uur tot 10:00 uur een groen programma. Dat zou als er weer mensen zijn die het programma kunnen maken, ook nu een optie zijn. Van te voren opnemen behoort tot de mogelijkheden.

Denk je dat het misschien iets voor je is, of ben je nieuwsgierig geworden? Neem dan contact op met RPL Woerden: vacatures@rplwoerden.nl Wil je eerst meer weten bel dan met Maarten Verduijn 0628085818.

Agenda

Maart

Werkdag Landschapsbeheer op 12 maart, informatie bij de coördinator, Erwin Meijer.
Algemene Ledenvergadering (ALV) is op 24 maart a.s. in het Bakken om 20.00uur.

Publiciteit

Tentoonstelling Mimicry verlengd (elke zondagmiddag open)!

List en bedrog in de natuur - elke zondag te bezoeken

De natuur zit vol handige trucs waarmee planten en dieren overleven. Een daarvan noemen we 'mimicry', wat zoiets betekent als 'nadoen'. Dat is een verschijnsel waarbij een dier of plant door de eeuwen heen aangepast raakt aan de omgeving of lijkt op een andere soort waardoor er bescherming ontstaat en dus meer kans op overleven. Er zijn heel wat vormen van deze na-aperij te vinden in de natuur. Wat dacht je van een insect die een tak nadoet en een plant die bijen verleidt?

Foto: André van Kleinwee

Tentoonstelling voor jong en oud

NME-centrum InBredius is weer open en daarom is onze tentoonstelling tot 1 april te bezoeken! Elke zondag ben je van harte welkom in het NME-centrum InBredius van 13.00 - 16.00 uur om de tentoonstelling te bezoeken. Kinderen zijn ook van harte welkom, voor hen zijn er diverse activiteiten passend bij het thema.

Toegang is gratis: Locatie: NME-centrum InBredius, Kievitstraat 42, 3443 BG Woerden

In memoriam

Co Verhoef

Op 24 februari 2022 is Co Verhoef overleden.

Co was één van de actiefste leden van de vereniging. Gestart als coördinator van de werkgroep Landschapsbeheer bediende hij de motorzaag. Met zijn wapperende haren en wilde baard was hij een bijzondere verschijning. Daarachter ging een geweldig mens schuil. Belangstelling voor iedereen, welbespraakt en ook stond hij voor iedereen klaar. Je moest voor een klus altijd wel Trees bellen, want zij hield de agenda bij.

Ook was hij altijd alert op de veiligheid, voordat er een boom viel, keek hij altijd of de valrichting vrij was. Zo niet, dan liet hij dat heel duidelijk merken. Hij was ook nooit te stoppen. Uiteraard wel regelmatig een rookpauze en dan even bijkletsen. Bij het plukken van het Bredius fruit had hij de hoogste ladder want het mooiste fruit hing bovenin, zei Co altijd. En dat is ook zo.

Later werd het snoeiwerk van de boomgaard ook door de vrijwilligersgroep gedaan. Over het snoeien had Co vaak een andere mening dan de rest van de groep. Dat botste nog wel eens. Hij had in het Bredius zijn eigen boomgaard, tegenover de schuur. Daar mocht verder niemand snoeien.

Ook was hij wars van publiciteit, liever geen foto's of interviews en op de meeste foto's zie je alleen zijn rug. Toch is hij in 2019 gekozen als Vrijwilliger van het jaar van het Landgoed Bredius.

Naast dit alles deed Co nog veel meer. Hij hield o.a. ook de tuin bij het Inloophuis Leven met kanker bij, toen nog niet wetend dat hem dat ook zou overkomen. Vorig jaar werd die vreselijke ziekte bij hem ook geconstateerd en die is hem uiteindelijk fataal geworden. Een oermens is heengegaan. Wij zullen hem enorm gaan missen, maar nooit vergeten.

Henk Veldhuijzen

Nieuws uit de omgeving en IVN-land

Duurzaam Woerden - ruilkast

Ben jij al eens in de [Duurzaamheidswinkel](#) in de Voorstraat 75 geweest? Hier kun je terecht met al je kleine en grote vragen over duurzaamheid. Loop gerust eens binnen om te snuffelen of je te laten informeren over de 3 thema's: energie (energietransitie), groen (biodiversiteit) en circulair (zero waste). Nieuw dit jaar is de ruilkast, een initiatief van Zero Waste. De ruilkast krijgt elke zes weken een ander thema. Gestart is met met plantjes en stekjes en binnenkort kan je legpuzzels ruilen.

Tiny Forest in Woerden geplant

Leerlingen van de Franciscusschool hebben op donderdag 25 november 2021 naast de school hun eigen Tiny Forest geplant. Julie uit groep 7 bedacht de naam voor dit minibos: Fran Forest. Samen met wethouder Ad de Regt onthulde zij het informatiebord waar deze naam op staat. Daarna ging groep 7 aan de slag met het planten van hun eigen bomen, waarna later ook groep 5 en groep 8 honderden jonge boompjes een plekje gaven in het Tiny Forest. Aan het einde van de schooldag was Woerden ineens 600 bomen en struiken rijker, een prachtig resultaat. Lees het hele artikel op <https://www.ivn.nl/provincies/utrecht/nieuws/eerste-tiny-forest-in-woerden-is-geplant>.

E-learning Biodiversiteit

Hoog in de lucht, diep in de zee of in de grond: biodiversiteit is overal te vinden. Maar wat is biodiversiteit eigenlijk? En waarom is het belangrijk? In de nieuwe online cursus van IVN maak je gratis kennis met de basis en leer je wat je zelf kunt doen om te helpen. [Je vindt de e-learning op de online natuuracademie van IVN](#).

NK Tegelwippen

Van 21 maart t/m 31 oktober barst de strijd bij het NK Tegelwippen weer los. Ook gemeente Woerden doet dit jaar weer mee om zoveel mogelijk tegels te vervangen voor meer natuur. Vorig jaar streed onze gemeente tegen Bodegraven en zijn er in Woerden meer dan 2700 tegels gewipt. Dat kan beter, dus ook in 2022 roept de gemeente straks alle inwoners weer op om tegels te wippen. Lees meer over deze actie (en de resultaten van vorig jaar) op de [website van NK Tegelwippen](#).

Vraag jouw bankje aan: provincie maakt plaatsen bankjes in Utrechtse natuur mogelijk

De provincie stimuleert iedereen die een plan heeft voor een goede locatie voor een recreatiebankje in het buitengebied in de natuur. Hiermee wil de provincie wandelen aantrekkelijker maken voor iedereen. Dus ook voor mensen die slecht ter been zijn. Zo vergroten we de beleving van de natuur. [Lees meer op de website van de provincie Utrecht](#).

Nieuwe subsidieronde voor een watervriendelijke inrichting!

In 2022 is er € 200.000 beschikbaar voor plannen die bijdragen aan een watervriendelijke inrichting van jouw leefomgeving en meer waterbewustzijn in het beheergebied van De Stichtse Rijnlanden. Heb jij plannen om jouw wijk, plein of tuin duurzamer in te richten? Of plannen voor een tentoonstelling of een gastles om anderen waterbewuster te maken? [Vraag dan subsidie aan](#). Per initiatief is er maximaal vijfduizend euro beschikbaar.

Van leden en donateurs

Beleef de natuur, pimpel

De afgelopen maanden kan ik vanuit mijn luie stoel genieten van de vogels die in mijn voortuin zich te goed aan de vetbollen, pindanet en met name het pindakooitje. Van alles komt langs maar de pimpelmezen en koolmezen zijn wel in de meerderheid. Maar ook duiven, halsbandparkieten, merels, mussen, spreeuwen, eksters, vinken, een enkele groenling en ook de kleine bonte specht, die al enkele maanden de tuinen afstroopt, op zoek naar iets eetbaars. Er wordt wel gezegd, je moet ze niet voeren, laat ze hun eigen kostje maar opscharrelen. Maar ja, dan mis ik dit genot.

Als alles op is, tikken ze nog net niet op het raam. Dat hou ik zelf ook wel in de gaten en bijvullen is een kleine moeite. Eind januari had ik een klusje in het Brediuspark, ik had net mijn neus gesnoten en daar kwamen ze aan, Pimpel en Pimpel. Je kunt ze van een afstandje toch niet uit elkaar houden, krijsend en vechtend, doken ze het vogelhuisje aan de zijkant van de fruitschuur in en er weer uit, terwijl ze nog steeds te keer gingen, de veren vlogen in het rond.

foto Adri de Groot

Terwijl ik doodstil stond, genoot ik van dit tafereel. Het ging uiteraard om huisvesting voor het komende broedseizoen en allebei hadden ze hun zinnen gezet op de 'villa' aan de fruitschuur. Daar heb ik wel begrip voor, lekker luw, altijd de ochtendzon, mooie aanvliegroete en een schitterend uitzicht. Wie wil zoiets niet. Het knokken ging minuten lang door, nestkast in en uit. Als je ze had kunnen verstaan, was het tieren en schelden niet van de lucht geweest. Helaas werd het tafereel verstoord door een voorbijrijdende scooter en vlogen ze allebei een andere kant uit. Wie er gewonnen heeft weet ik niet, maar het is vrijwel zeker dat deze nestkast in de komende lente wordt bewoond. Wie zal het zeggen, misschien geldt ook hier: twee honden vechten om een been en de derde gaat er mee heen.

Henk Veldhuijzen

Gidsenwerkgroep

Nieuwe gidsencursus gestart

In januari van dit jaar is er een gidsencursus gestart bij IVN Alphen aan de Rijn en IVN Nieuwkoop. Maar liefst vier deelnemers (2 uit Woerden, 1 uit Harmelen en 1 uit Linschoten) mogen meedoen aan deze inspirerende cursus die wij als afdeling Woerden helaas niet meer kunnen bemensen. Dank aan de afdelingen Alphen en Nieuwkoop. Wij wensen Jorrit, Fabian, Corinne en Gijs veel succes.

Arwin den Boer en Hette de Vink (tijdelijke waarnemers Gidsenwerkgroep)

Bijeenkomst Gidsenwerkgroep

Na 2 jaar was het weer zover, eindelijk konden we een bijeenkomst van de natuurgidsen organiseren. Iedereen weet dat corona voor het verenigingsleven er geen goed aan gedaan heeft. Voor de Gidsenwerkgroep geldt dit zeker. De groep is gekrompen naar officieel 9 leden. Dat is jammer, maar ook niet heel verwonderlijk. Het organiseren van excursies kost veel tijd en energie, als er dan niet veel mensen op afkomen, dan gaat je motivatie wel achteruit. En de Corona pandemie maakt het super lastig. Gelukkig organiseert IVN Alphen/Nieuwkoop dit jaar weer een Natuurgidsencursus met twee deelnemers uit Woerden, één uit Harmelen en één uit Montfoort.

Wij hebben de nieuwe natuurgidsen in opleiding uitgenodigd voor deze bijeenkomst en of we iets konden betekenen als mentor voor het vier seizoenen terrein. Drie cursisten willen hier graag gebruik van maken. Eén cursist heeft aangegeven al zes jaar vrijwilligerswerk te doen bij IVN Nieuwkoop, en daar de ondersteuning en voor het vier seizoenen terrein te kiezen. De keuze voor het vier seizoenen terrein voor de ander drie cursisten zijn het Buitenbanjergebied in het Landgoed Bredius, een stukje van de Kievit in Harmelen en stukje van natuurgebied Willeskop. Daarnaast hebben we de mentoren verdeeld en verteld bij wie je welke kennis kan halen.

We hebben het gehad over hoe nu verder met de Gidsenwerkgroep. Ik heb me jaren geleden opgegeven als tijdelijk coördinator, maar daar ben ik per 1 januari jongstleden mee gestopt. Helaas is niemand in de groep opgestaan om het stokje over te nemen. Ook was er nog weinig animo om een programma te maken voor excursie of cursussen. Alleen de Vleermuizen- en slootjesexcursie werden aangehaald. Wat iedereen wel leuk vindt, is om zo af en toe weer bij elkaar te zijn en de nieuwe gidsen te ondersteunen.

Kortom, de Gidsenwerkgroep blijft bestaan, maar de inhoud wordt anders.

Hette de Vink

Vogelkijkgroep

Kort nieuws

Het laatste kwartaal van 2021 hebben we slechts één excursie kunnen doen. Wel hebben we de nestkasten in het Landgoed Bredius en die bij de Kievit in Harmelen schoongemaakt. Het overgrote deel van de nestkasten is in gebruik met wisselende broedresultaten. Ook hebben we de nestkasten schoongemaakt van het in 2020 gestarte project (60 mezenkasten in de strijd tegen de eikenprocessierups). Hier valt op dat veel kasten nog niet gebruikt worden en er een aantal zelfs verdwijnen...

Altijd leuk werk om die nestkast-rondes te doen met ook steeds weer nieuwe gezichten! Dit keer in de Kievit in Harmelen (zie foto).

Bij de oeverzwaluwwand is gesnoeid en binnenkort gaan we bij het kijkscherm knotten.

Ga gerust een keertje mee. Heb je zelf leuke ideeën voor een activiteit? Laat het me weten.

Tekst en foto: Arwin den Boer

De Vogelkijkgroep van IVN Woerden is op zoek naar een nieuwe coördinator

De Vogelkijkgroep van IVN Woerden bestaat momenteel uit 22 leden. Wij gaan regelmatig met elkaar vogels kijken, onderhouden de oeverzwaluwwand en beheren een 100-tal nestkastjes in Woerden en Harmelen.

Wat doe je zoal als coördinator?

- * Bijwonen coördinatorenoverleg met bestuur (2 keer per jaar)
- * Regelmatig contact met de Gemeente Woerden, de groenbeheerder en het bestuur van IVN Woerden
- * Verzorgen van het jaarprogramma van de werkgroep (excursies, lezingen, activiteiten e.d.)
- * Jaarverslag maken van deze activiteiten

De Vogelkijkgroep is in 2004 opgericht en sindsdien ben ik de coördinator. Na 17 jaar lijkt het mij goed dat er een vervanger komt die het stokje van mij wil overnemen.

Meer informatie nodig, mail maar aan: aa.den.boer@hetnet.nl

Arwin den Boer

Werkgroep Groene Rotondes en Duurzame Bermen

Meer bloeiende bermen en veldjes

Meer bloeiende bermen en veldjes en versterking van de biodiversiteit – dat is het doel van de nieuwe werkgroep, een samenwerking tussen IVN en KNNV Woerden. In de naam zit een verwijzing naar een van de initiatieven waaruit de werkgroep is ontstaan: het groen op de rotonde Hollandbaan – Molenvlietbaan (bij de Gamma) dat in 2019 door een groepje vrijwilligers is geadopteerd. Met vertraging door corona is de enigszins verwaarloosde beplanting daar aangepakt. Struiken zijn gesnoeid, veel gras en distels verwijderd en een groot aantal nieuwe planten geplaatst. Het doel was een plek te maken die aantrekkelijk is voor bijen, andere insecten én mensen. Gezien de reacties van passanten is in elk geval dat laatste gelukt. Het project is te volgen op de website degroenerotonde.nl.

Ook het project 'Herstel de Inheemse Flora rond de Cattenbroekerplas' (zie de gelijknamige [Facebookpagina](#)) is een van de bases van de nieuwe werkgroep. Door verkeerd maaien is de plantendiversiteit rond het wandelpad om de plas achteruit gehold. Het afgelopen jaar is er in nauwe samenwerking met uitvoerder Punt op een ecologische manier gewerkt: niet meer klepelen, maar gefaseerd maaien en afvoeren van het maaisel. Hierbij heeft initiatiefnemer Astrid Somers tijdens het maaien aanwijzingen kunnen geven. In 2022 wordt de nieuwe aanpak voortgezet.

Inwoners die zelf aan de slag gaan om de natuur en het groen in de openbare ruimte te versterken: iets waar IVN en KNNV al jaren ervaring mee hebben. De vorig jaar ingezaaide berm langs de Steinhagenseweg is slechts een van de voorbeelden. In de nieuwe werkgroep bundelen we de expertise en inzet van verschillende groepen. Zo is ook het initiatief voor de buurttuin 'Lekoord groeit en bloeit' vertegenwoordigd.

Samen willen we het volgende bereiken:

- Méér bloeiende bermen en veldjes, en daardoor meer leefruimte voor insecten en vogels. Er zijn nu te veel oppervlakken met kort gras. Dat moet anders. We proberen de gemeente te overtuigen om gebieden met kort gras om te gaan vormen. Voor de biodiversiteit is het belangrijk dat er meer ecologische verbindingen komen.
- Ecologisch verantwoord beheer door de gemeente van bermen en oevers, waardoor de biodiversiteit versterkt wordt. Klepelen maakt veel stuk. Een betere manier van beheer is bijv. de Kleurkeur methode. Ecologische kennis en goed toezicht zijn onmisbaar.

Hoe gaan we dat doen? Om te beginnen door zelf bezig te zijn, zoals in de genoemde projecten, en liefst ook op nieuwe plekken. Er zijn vast méér mensen, binnen en buiten IVN en KNNV, die het leuk vinden om aan de slag te gaan met een veldje of stukje berm. Die mensen willen we graag bereiken. Burgerinitiatieven zijn belangrijk; te vaak trapt de gemeente op de rem, dat is jammer.

Beïnvloeding van het beleid is een andere peiler van de werkgroep activiteiten. Concreet gaat dat bijv. over het beheer van de natuur rond de Cattenbroekerplas. In maart hebben we daarover een gesprek met de wethouder. Maar we voeren ook het gesprek over de noodzaak van een ander maaibeeld in de gemeente als geheel. We hebben contacten met politieke partijen en met de uitvoerders Punt en Bunnik.

Gelukkig realiseren steeds meer mensen zich dat we de natuur nódig hebben. De manier waarop we met het groen omgaan moet anders, ook in Woerden. Voorbeeldprojecten zijn belangrijk om te laten zien hoe het anders kan. De werkgroep wil er graag aan bijdragen om initiatieven met elkaar te verbinden en resultaten zichtbaar te maken.

Meedoen?

Zin om mee te doen of mee te denken? Een idee of een vraag? Neem contact op met de coördinator van de werkgroep, Ton Rullmann, via mail ton@tonrullmann.nl.

Ton Rullmann

Jeugdnatuurgroepen

Buitenbanjers november 2021

Zaterdag 5 november hadden we een activiteit over spinnen. We zijn de ochtend gestart met het eerste deel van het knutselen van een spin. Het lijfje werd eerst in de zwarte verf gezet. Tijdens het drogen van de verf zijn we buiten met een spinnen opdracht aan de slag gegaan. We keken naar verschillende spinnensoorten en webben. Waar zitten spinnen het liefst om hun prooi te vangen? Na de opdrachten buiten zijn de knutselspinnen van poten voorzien en een touwtje om de spin te kunnen ophangen.

Buitenbanjers Plus november 2021

De Buitenbanjers Plus groep heeft in november in het Stiltegebied van het landgoed gesnoeid. Bij de kantelplank zijn de hoge elzen en wilgen kort gezet. Hiermee is er weer een beter zicht op de Eikenlaan. Het snoeihout is verwerkt langs de oevers van het zandgat.

Buitenbanjers december 2021

4 december was de laatste activiteit van het jaar. In ons Buitenbanjers gebied is het snoeiseizoen begonnen. Ieder jaar wordt er een deel van de wilgen en elzen die drie jaar zijn, kort gezet. Om niet de verkeerde struik om te zagen, zijn de struiken die toe zijn aan een zaagbeurt voorzien van een rode stip. Een deel van de takken werd het gebied uitgesleept en het ander deel ging op de takkenril. Het is fantastisch om te zien hoe enthousiast er gezaagd wordt en gesleept met de takken. En altijd leuk om even te springen op de hoge takkenril.

Buitenbanjers Plus december 2021

In december hebben we op het schiereiland in het Stiltegebied een nieuwe ijsvogeltak geplaatst. De vorige ijsvogeltak was in het water gezakt doordat er regelmatig twee aalscholvers op zaten die hun vleugels aan het drogen waren. Nu hebben we een wat zware tak in de oeverrand geplaatst, zowel voor de ijsvogel als de aalscholvers. Maar om op het schiereiland te komen is nog een hele toer. Over een gladde loopplank die we eerst met zand moesten bestrooien om niet uit te glijden in het water. Daarna sluip- en kruipdoor tussen de struiken naar de punt van het schiereiland. Na het plaatsen van de ijsvogeltak in het Stiltegebied hebben we nog bij de gerenoveerde brug, opschot van een veldiep langs de oever geknipt.

Nieuwe Buitenbanjer Plusser Bram Hijink. Bram veel natuurplezier bij de plus groep.

Buitenbanjers januari 2022

Een nieuw jaar met weer nieuwe natuuractiviteiten. De Buitenbanjers hebben in januari een vogelkastje getimmerd voor de koolmees. Nu is januari te koud om buiten te gaan timmeren. Dus hadden we alle tafels en stoelen aan de kant in het NME-centrum om het werk op de grond te maken. 16 Buitenbanjers met een hamer is oorverdovend. Niet iedere spijker ging recht maar daar is de nijptang voor om een nieuwe poging te doen.

Iedere Buitenbanjer ging met een beetje hulp met een prachtig koolmeeskastje huiswaarts. En nu tot het voorjaar wachten dat de mezen in het kastje gaan broeden.

Nieuwe Buitenbanjer: Juna van der Vaart. We wensen Juna veel natuurplezier bij de Buitenbanjers.

Buitenbanjers Plus januari 2022

De Plusgroep is in het Stiltegebied van Bredius bezig geweest met snoeiwerk langs de zandgaten en de takkenrillen net gelegd.

Buitenbanjers februari 2022

Inmiddels zijn de wilgen en elzen in ons eigen Buitenbanjer gebied kort gezet. We zijn bij de activiteit van februari verder het Landgoed Bredius ingegaan om snoeiwerk te verrichten. In een beplantingsvak naast het Stiltegebied hebben de jeugdige snoeiers de struiken en zaailingen kort gezet. De struiken en zaailingen die gezaagd konden worden had van te voren een rode stip verf gekregen om verwarring te voorkomen. Door het zagen ontstaat er weer licht en ruimte voor de bestaande struiken en bomen.

Tekst en foto's: André van Kleinwee

Leer de vogels kennen met Aquarel

In memoriam Jan Christiaanse

Op 24 december 2021 is ons lid Jan Christiaanse op 87-jarige leeftijd overleden. Jan was ruim 10 jaar lid van het IVN en was actief in de Paddenstoelenwerkgroep.

In zijn werkzame leven was hij bij GTI Directeur Marine Offshore. Ook was hij, samen met zijn echtgenote Marian, in het bezit van een Zeeuwse Schouw, genaamd naar hemzelf, de Bolle Jan. Hiermee hebben ze vrijwel alle Nederlandse wateren bevaren en tijdens die tochten zag hij heel veel vogels.

Ook was Jan een actief lid van de schildersgroep de Natte Kwasten in Woerden. Met zijn handen als kolenschoppen maakte hij heel mooie en fijnzinnige aquarellen, voornamelijk van vogels. Over deze activiteiten heeft hij een boek geschreven, waarin de aquarellen van vogels en de bijbehorende verhalen samen komen in *Vogels Onderweg* (inmiddels al lang uitverkocht). In 2018 heeft Jan hierover nog de lezing met de bijbehorende beelden verzorgd tijdens onze ALV. Samen met Marian was hij ook gastheer tijdens de openstelling van InBredius en daar genoot hij van.

De afgelopen jaren had Jan met zijn aquarellen en verhalen van *Vogels Onderweg* een vaste bijdrage in de Groene Opkikker. Het exemplaar dat u nu digitaal ontvangt, staat ook een bijdrage over de Grote Karekiet. Volgens Marian liggen er nog een hele stapel op de plank, zodat we er in de komende jaren in de Groene Opkikker nog van kunnen genieten.

Afgelopen jaar kreeg Jan te horen dat hij ongeneeslijk ziek was en heeft alle mogelijkheden aangepakt om er toch nog het beste van te maken. Helaas heeft dit alles niet mogen baten. Op 30 december 2021 hebben we afscheid van Jan genomen tijdens een indrukwekkende dienst, waar helaas door de corona maatregelen maar 70 mensen aanwezig konden zijn.

Henk Veldhuijzen (vriend en buurman).

De Grote Karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*) 19 cm

Lang geleden was het een veel voorkomend geluid, vooral als we in de buurt van water en of rietvelden waren. Geboren in Hillegersberg en vaak roeiend, vissend of zeilend op de Bergse Plassen was zijn gezang altijd indringend aanwezig doch de laatste jaren is dat minder en minder geworden. Ook op de Nieuwkoopse plassen, de Kaag of de Westeinder is nog wel veel riet maar geen karekiet meer te horen. Jammer dat zo'n bekende zanger haast niet meer wordt waargenomen.

Nu, dit voorjaar tijdens het hemelvaartweekend in Spakenburg en lopend door een vogelrijk gebied samen met Ton Vendrich, zei Ton "hoorde jij ook die karekiet" en ja hoor, het was zo. Onthouden dacht ik en dan heb je weer een onderwerp voor "vogels onderweg" in de volgende Loefbijter en zo zit ik nu in de kantine van onze haven "de Gref" dit artikel te schrijven terwijl ik de aquarel onderweg al had gemaakt. Zo ben je dus altijd bezig met je onderwerp en je hobby. Maar nu de wat meer technische gegevens. Met zijn lengte van ongeveer 19 cm is de grote karekiet de grootste rietzanger die hier broedt. Of die hier broedde want in ruim tien jaar is hij maar liefst 95% in aantal achteruit gegaan. Die afname lijkt nu gestopt. Zijn grootte is het beste determinatiekenmerk, want verder lijkt hij erg veel op de kleine karekiet.

Beide vogels trekken de aandacht door hun luide zang. Dag en nacht laten grote karekieten hun lied horen: 'karre-karre-kiet-kiet' en allerlei andere krassende scherpe tonen, die twee of drie maal worden herhaald. De naam van karekieten is dan ook een klanknabootsing van hun zang. Grote karekieten broeden bij voorkeur in brede rietkragen. Hun nest is een bijzonder kunstig bouwsel. Bladeren van riet en biezen worden tussen drie tot zes rietstengels aan elkaar gevlochten tot een stevig, diep, komvormig nest ontstaat, dat bekleed wordt met zacht materiaal, zoals rietpluimen, grasjes en veren. Ze verankeren het altijd aan rietstengels, want deze hebben een ruw oppervlak. Langs de gladde stengels van biezen en zeggen zou het nest te gemakkelijk wegglijden, als de stengels door de wind of de golven heen en weer worden bewogen.

De jongen beginnen al kleine uitstapjes te maken als ze nog niet eens kunnen vliegen. Ze klauteren dan handig heen en weer langs de rietstengels. Na veertien dagen zijn de veren zover uitgegroeid dat ze kunnen vliegen.

Veldkenmerken: Bovenzijde effen bruin; onderkant witachtig met gele flanken; opvallende, roomkleurige wenkbrauwstreep; forse snavel; beide geslachten gelijk van kleur.

Nest: Mooi afgewerkt komvormig nest van gras en rietbladeren, verankerd tussen rietstengels; gevoerd met grasjes, pluis; legtijd half mei- juli; 4 á 5 eieren; worden door beide vogels 14 of 15 dagen bebroed; jongen worden door beide ouders verzorgd, verlaten nest na 12 dagen; vliegen na 16 dagen.

Voedsel: insecten en larven daarvan, zoals libellen, langpootmuggen, eendagsvliegen, kevers, rupsen en spinnen.

Jan Christiaanse

Grote karekiet

Column

Ja hoor, vette vingers op het raam!

Ja hoor, de laarzen staan weer bij de deur en de vette vingers op het raam. Ons zoontje heeft het buitenspelen ook ontdekt!

Zodra hij zijn jas ziet wordt 'ie vurig. Hij kruipt met klagende stem naar je toe en trekt zich op aan je been. Grist de jas uit je handen en doet een poging om hem aan te trekken.

Jas aan en naar de deur. Op zijn tenen kan hij net niet bij de deurklink maar het duurt niet lang meer of hij doet zelf de deur open.

Weer of geen weer, hem hoor je niet klagen over kou of regen. Hij stuift op zijn loopauto af, duikt er op en schuift door de tuin met een blij gezicht. De modderkeuken heeft 'ie ook weer gevonden, maar ook de ton waar de potgrond in zit. Je kan dan wel begrijpen dat er elke dag modder onder zijn nagels zit!

Laat het voorjaar maar komen. Dat we de deur weer open kunnen gooien en onder het genot van zingende vogels en de vroege lentebloeiërs buiten kunnen keuvelen.

Tekst en foto: Romy Spruit

Voor u gelezen

Jaar van de merel

Vogelbescherming Nederland en Sovon Vogelonderzoek Nederland kiezen ieder jaar een vogelsoort waar we ons in het bijzonder op richten. Dat doen we door middel van (publieks)onderzoek en door meer aandacht voor deze vogel te vragen. Dit jaar: Jaar van de merel.

Meest talrijke broedvogel, maar...

Wie kent hem niet, met zijn zwarte pak en parmantige gele snavel: het merelmanneltje dat vanaf de hoek van het dak zijn dromerige lied zingt. De merel is de meest algemene vogelsoort van ons land en een bekende tuinvogel. Maar vanaf 2016 is er iets opmerkelijks aan de hand: de aantallen duikelen omlaag. In een paar jaar tijd is bijna 30 procent van de broedende merels verdwenen, zo blijkt uit landelijke tellingen. Veel vogelliefhebbers zagen 'hun eigen' merel ineens niet meer.

Mogelijke redenen voor de afname

We willen graag weten waar deze forse afname door komt. We vermoeden dat het usutu-virus veel slachtoffers heeft gemaakt. Is dat inderdaad zo en maakt het virus nog steeds slachtoffers? Of brengen merels ook minder jongen groot? En zijn er verschillen tussen de aantallen merels binnen en buiten het stedelijke gebied? Hoe algemeen deze soort ook is, we blijken heel veel dingen nog niet te weten. Daarom duiken we in het Jaar van de Merel dieper in de aantalsontwikkeling en het broedsucces van de soort.

Vooronderzoek in 2021

In 2022 staat een groot publieksonderzoek op het programma. Dit jaar zijn ook de gemeenteraadsverkiezingen. Een mooie kans om op lokaal niveau aandacht te vragen voor groene wijken en tuinen, zowel in het stembokje als ook daarna. Want merels zijn niet zo dol op stenen en tegels. Maar ook 2021 stond al in het teken van deze soort. Vorig jaar werd er vooronderzoek gedaan, de focus lag vooral op nestonderzoek. Hiermee wilden de onderzoekers onderzoeksvragen opstellen die ze in 2022 samen met een brede groep belangstellenden kunnen beantwoorden. Hopelijk draagt het onderzoek in het Jaar van de Merel bij aan een beter begrip van de kwaliteit van onze wijken, tuinen, parken en plantsoenen voor de vogels met wie we onze steden en dorpen delen!

Lees meer over het jaar van de merel op: <https://www.sovon.nl/nl/content/jaar-van-de-merel>.

Bron: <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/jaar-van-de-merel-in-2022>.

Wonen er wel merels in de buurt?

Ziet u nooit merels en bent u benieuwd of ze eigenlijk wel bij u in de buurt wonen? Anders bent u maar in de weer met die mereltuin en is het misschien voor niets. U komt erachter als u gaat naar www.mijnvogeltuin.nl en daar de postcode-vogelcheck doet. U ontdekt dan ook welke vogels nog meer vlakbij uw huis leven en wat u voor hén kunt doen.

Om te onthouden

Handige websites

www.ivn.nl

www.odin.nl

www.ivn.nl/woerden

www.mycologen.nl

www.groen-natuurlijk.nl

www.vogeldagboek.nl

www.slimwoner.nl

www.padden.nu

www.inbredius.nl

www.bewustbiologisch.nl

www.birdfocus.nl

www.telmee.nl

www.hugokotestein.nl

www.veldwerkwinkel.nl

www.sovon.nl

www.vogelgeluid.nl

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.eis-nederland.nl

www.vlinderhof.com

www.nmu.nl

www.zaadgoed.nl

www.vogelbescherming.nl

www.landgoedbredius.nl

www.dekievitharmelen.nl

www.naturetoday.com

www.degroenerotonde.nl

www.knnv.nl

www.blwg.nl

Organisatie

Bestuur

Voorzitter	André van Kleinwee		andrevankleinwee@ziggo.nl
Secretaris/contact- persoon	Wout Nagel Vaartuigenlaan 64 3448 WP Woerden	06-22926472	ivnsecretariaat.woerden@gmail.com
Penningmeester	Henk Veldhuijzen		hr@veldhuijzen.net
Bestuurslid	Gerrie Epping		gerrie.epping@vanmuijen.nl
Bestuurslid	Vacant		

Coördinatoren van de Werkgroepen:

Cursussen en lezingen	Vacant		
Excursies voor leden en donateurs	Vacant		
Gidsenwerkgroep	Vacant		
Jeugdnatuurgroep	André van Kleinwee	0348-422962	andrevankleinwee@ziggo.nl
Landschapsbeheer	Erwin Meijer	0348-432530	erwin.meijer@ziggo.nl
NME Scholenwerkgroep	Joke Vesseur	0348-415853	joke.vesseur@planet.nl
Plantenwerkgroep	Cobie van der Hoek	0348-410239	cobie.vanderhoek@gmail.com
Publiciteit	Rinie Blauw	06-15553365	rblauw@xs4all.nl
Redactie GO	Joke van Aarst	0348-415788	javolkers66@gmail.com
Vertrouwenspersoon	Marti de Ridder		ivn.vertrouwenspersoon.woerden@gmail.com
Vogelkijkgroep	Arwin den Boer	0348-445152	aa.den.boer@hetnet.nl
Groene Rotondes en Duurzame Bermen	Ton Rullmann		ton@tonrullmann.nl
Websitebeheer/Facebook	Vivian van Deel	06-42060712	vivian_boers@hotmail.com
Openstelling InBredius zondagmiddag 13 uur tot 16 uur	Lisa van Hemert		lisavanhemert@hotmail.com

Leden/Donateurs:

Contributie 2022 per kalenderjaar	als lid, €24,00 als donateur, €20,00 als jeugdlid, €15,00	Banknummer IVN Woerden: NL 87 TRIO 039.04.67.413	
Opzeggen	twee maanden voor het einde van het kalenderjaar, schriftelijk bij het secretariaat.		

